

Volume 8, Issue 7, July 2021, p. 246-258

Article Information

Article Type: Research Article

This article was checked by iThenticate.

Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17121/ressjournal.3004>

ArticleHistory:

Received

11/06/2020

**Received in
revised form**

11/06/2021

**Available
online**

28/07/2021

POLITICAL PARTIES, POPULISM AND JINGOISTIC POLITICS

SİYASAL PARTİLER, POPÜLİZM VE JİNGOİST SİYASET

Selçuk Kahraman¹

Abstract

One of the increasing study topics in the field of political parties in recent years is on the level of effectiveness of party ideologies and leaderships in the domestic and foreign political field of countries. However, it can be argued that political parties, as a political-institutional tool, bring along new political understandings and practices with conjunctural promises and discourses in the realization of various political ideologies. In this study, it is tried to put forward an original effort to make sense of the increasing populism and jingoism in the world at the political level. In this respect, it is very important to understand the motives of the populist and jingoist political discourses and practices that dominate a country. Nevertheless, this study aims to contribute to such a discussion area. In this study, it is stated that the polarization and conflict politics experienced in democratic and non-democratic regimes and their various types are seen as the product of a populist and jingoist understanding through various political figures and political parties. In parallel with the development of modern political parties in the West, it has been determined that since the 19th century, parties and the political ideologies of populism and jingoism have progressed and found meaning together. This determination is conservative, liberal, socialist, etc. It is revealed that populism and jingoism in a field beyond ideologies and within them can produce meaning in a new ideological context. In this context, various examples in the Americas and Europe will be analyzed and discussed together with many examples in the Asian continent today.

Keywords: Political parties, populism, jingoism, ideology, identity politics.

Özet

Siyasal partiler alanında son dönemlerde artan çalışma konularından biri parti ideolojileri ve liderliklerinin, ülkelerin iç ve dış siyasal alandaki etkinlik düzeyleri üzerinedir. Ancak siyasal partilerin, bir siyasal-kurumsal araç olarak çeşitli siyasal ideolojilerin gerçekleştirilmesinde konjonktürel vaat ve söylemlerle yeni siyasal anlayışları ve uygulamaları beraberinde getirdikleri savunulabilir. Bu çalışmada dünyada artan popülizm ve jingoizmin, siyasal düzlemdeki anlamlandırılmasına dair özgün bir çaba ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Bu açıdan bir ülkeye hâkim olan popülist ve jingoist siyasal söylemlerin ve

¹ Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, skahraman@erbakan.edu.tr, ORCID: 0000-0003-1217-0472

uygulamaların, temelde hangi saikler üzerinden şekillendiğinin anlaşılması oldukça önem arz etmektedir. Hal böyleyken bu çalışma böyle bir tartışma alanına katkı sunmayı hedeflemektedir. Bu çalışmada demokratik ve demokratik olmayan rejimler ile çeşitli türlerinde yaşanan kutuplaşma ve çatışma siyasetinin, çeşitli siyasal kişilikler ve siyasal partiler üzerinden popülist ve jingoist bir anlayışın ürünü olarak görüldüğü belirtilmektedir. Batı'da modern siyasal partilerin gelişimine koşut olarak 19. yüzyıldan itibaren partiler ile popülizm ve jingoizm siyasal ideolojilerinin bir arada ilerleme gösterdiği ve anlam bulduğu tespit edilmektedir. Bu tespit, muhafazakâr, liberal, sosyalist vb. ideolojilerin ötesi bir alanda ve onların içerisinde popülizmin ve jingoizmin yeni bir ideolojik bağlamda anlam üretebileceği ortaya konulmaktadır. Bu çerçevede Amerika ve Avrupa kıtasındaki çeşitli örnekler, günümüze gelindiğinde Asya kıtasındaki pek çok örnekle birlikte analiz edilmeye ve tartışılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Siyasal partiler, popülizm, jingoizm, ideoloji, kimlik siyaseti.

GİRİŞ

Küresel düzeyde karmaşıklaşan çeşitli siyasal sorunlar, ülkelerin kamuoylarında belirli gündemler oluşturmaktadır. Bu gündemler sırasında ulusal siyaset alanındaki kimi konular, belirli siyasal partilerin duyarlılıklarını, dayandıkları toplumsal tabanla birlikte yükselttikleri bir süreci beraberinde getirmektedir. Bu süreçte ülkelerin hassasiyetlerini, kırmızı çizgilerini, ulusal menfaatlerini ve beklenen siyasal tutumlarını belirleyici/dönüştürücü birtakım krizler ve olaylar ortaya çıkmaktadır. Böylesi süreçlerde vatanseverlik gibi gerekçelerle daha keskin siyasal söylemler ve talepler beraberinde gelebilmektedir. Bu noktada çeşitli parametreler birer siyasal dinamik olarak belirirken, birtakım endişe ve kızgınlıklar diplomatik, askeri, yönetsel, söylemsel vb. unsurlar ile yeni bir anlam alanına yükselmektedir. Hal böyleyken siyasal iktidarların iç ve dış siyasetteki yaklaşımlarında doğrudan etkili olan siyasal partilerin, son yıllarda artan bir şekilde belirginleşen popülist siyaseti ve jingoist sesleri, bu konunun önemini daha da güçlü kılmaktadır.

Bu çalışmanın en özgün yönlerinden başlıcasını 19. yüzyılda ortaya çıktığı kabul edilen "jingoizm" olgusunun, popülizm ideolojisi ve siyasal partiler bağlamında değerlendirilmesi oluşturmaktadır. Siyasal partiler ile siyasal popülizmin bir arada oluşu, özünde anayasal/siyasal kurumsalcı bir bağlamda siyasal partilerin işlevleri ve siyasal iktidar alanı ile olan ilgisiyle doğrudan ilişkilidir. Buradan hareketle bu çalışmada, jingoist siyaseti benimseyen siyasal partilerin ve siyasal kişiliklerin, siyasal kariyerlerinde ve örgütlenmelerinde popülist politikalarla iç içe geçmiş bir süreç yaşadıkları ortaya konulmaya çalışacaktır. Aynı zamanda jingoizm, pek çok ülkede esasında popülizmin bir alt ya da yan ideolojisi olarak gelişim gösterdiği görülmektedir. Buna koşut olarak siyasal partilerin ideolojik işlevleri ile siyasal popülizm ve jingoizmin birbirleriyle olan ilişkilerinin açık bir şekilde ortaya konulması çabası, özgün bir araştırmaya tekabül edebilecektir.

Siyasal Partilerin İdeolojik İşlevleri

19. yüzyılın ortalarına kadar yönetici sınıf için demokrasinin lanetli bir sözcük olduğu düşünüldüğünde (Özdemir ve Atılgan, 2018: 242), siyasal partiler, öyle kolay bir sürecin sonucunda işleyen bir demokrasinin tipik kurumsal özellikleri olmamıştır. Bu yönüyle modern dönemde siyasal partiler, İngiltere'deki Tory'ler ve Whig'ler arasındaki siyasal rejim ve yönetsel ayırmadan kaynaklı çatışma alanından ve Amerika'da federalistler ve anti-federalist toplumsal sınıflar arası bir bölünme ve çekişme sürecinin akabinde modern siyasal parti şekillerine bürünebilmiştir. Bununla birlikte günümüzde siyasal partiler yalnızca ve çoğunlukla belirli bir toplumsal sınıfın ya da grubun çıkarlarını savunmak üzere ortaya çıkmamaktadır. Üstelik her biri, tüm toplumsal sınıfların çıkarlarını savunma amacı güderler ve savundukları ideolojinin tüm toplumun yararına olduğu inancını taşırlar.

Siyasal partilerin temel amacını ve işlevini anlamak oldukça önem arz etmektedir. Bir toplumda her bir birey ya da yurttaş, belirli bir görüşü hayata geçirmek veya savunmak amacıyla harekete geçmek istese müşterek bir görüş birlikteliğine ve hedefe ulaşması güçtür. Dolayısıyla bireysel kanaatlerin örgütlü bir hale dönüşmesi ve anlam bulması, ilgili ideolojinin kurumsal bir kimlik kazanması ile (partileşmesi) mümkün olabilmektedir. Bu noktada siyasal partiler yalnızca bir fikir birlikteliği ve rasyonel bir anlama eylemi olmaktan öte bir irade birliğine işaret etmektedir (Berkes, 1946: 2). Birazdan, başlarda popülist, daha sonraları realist-popülist ve jingoist olan meşhur Adolf Hitler'in siyasetine atıf yapılacak olup temelde şu noktayı göz ardı etmemek gerekir; ideoloji ve parti, popülizm ve jingoizm, en nihayetinde faşist bir siyasal rejime yol açma tecrübesini ortaya koyabilmiştir. Dolayısıyla bu konu ciddi bir araştırma ve çalışma alanıdır.

Siyasal partiler, 19. yüzyıldan itibaren güçlü bir şekilde modern siyasal sistemler ve parlamento gibi anayasal/siyasal kurumlar içerisinde etkin bir aktör olarak siyasal arenada belirmiştir (Engelmann, 1957: 428). I. Dünya Savaşı'nın akabinde, özellikle 1930'lu yıllarda ortaya çıkan faşist liderler, siyasal partiler öncülüğünde ve siyasal ideolojik hedeflerle toplumsal alanda kendilerine yer açmışlardır. Bu süreçlerde siyasal partiler, faşist yönetimlere yol açan liderler açısından bir araç olarak kullanılmış, popülist söylemlerle başlanılan siyasal yaşam Hitler Almanya'sında olduğu gibi önce jingoist söylemlere, ardından katı ve kanlı iç ve dış siyasal süreçlere gebe olabilmıştır.

Bu çalışma açısından bu kısımda bazı sorulara yanıt verilebilmesi daha öncelik arz etmektedir. Bu çerçevede ilk olarak siyasal partiler, ideoloji karmaşası neden yaşayabilmektedir? Temelde verilebilecek en basit yanıtlardan biri, ülkelerin kendilerine özgü toplumsal ve siyasal kültürlerindeki dinamiklerdir. Daha açık bir ifadeyle bir ülkede en liberal bir programa sahip bir parti, bir o kadar muhafazakâr reflekslere sahip olabilmektedir. Bu açıdan Hitler'in 1918 yılında yenilgiyi uğrayan Almanların bu onur kırıcı durumları ve ekonomik yıkılmışlık üzerinden, Alman Sosyal Demokrat Partisi ya da Alman Komünist Partisi tarafından yeterince çözümlenememiş ya da yönetilememiş bir alana tekabül ettiğini göz ardı etmemek gerekir (Lichtheim, 1965). Bu açıdan siyasal bir parti üzerinden Hitler, partiye girdikten sonra kısa bir zamanda bazı isimleri tasfiye edebildiği gibi partiyi nasyonel-sosyalist ideolojik çizgiye hızla dönüştürebilmiştir. Buradan anlaşılmaktadır ki, partilerin ideoloji karmaşasından daha çok partilerin, tarihsel, sosyo-psikolojik ve siyasal saiklerle evrimleşmesinin doğal bir süreci içerdiğini görebilmek gerekmektedir. Bu nokta, siyasal partilerin işlevi ile ilgili bir sorun alanı olarak da değerlendirilemez. Nitekim siyasal partiler, dinamik siyasal kurumlardır.

Siyasal partiler doğası gereği ideolojik bunalımlar ve ayrışmalar yaşayabilir. Siyasal partilerde beliren hizipler, genelde bu ayrışma dinamiklerinden beslenir. Bundan çok daha ötesi ise siyasal partilerin çizdikleri birtakım ideolojik sınırlılıklar ve "olmazsa olmazlar" bulunmaktadır. Kimi popülist ve aşırı ideolojilere sahip siyasal partilerde ve siyasal önderlerinde bu tür yaklaşımları görebilmek tüm dünyada mümkündür. Ancak siyasal partilerin ve önderlerinin kendi kamuoylarını etkileme kabiliyetlerini belirleyen çeşitli ideolojik gerekçeler bulunmaktadır. Bu noktada özellikle popülist siyasal partiler açısından zaman zaman ideolojik karmaşa tartışmaları gündeme gelebilmektedir. Daha da önemlisi siyasal partilerin ırk ve din temelli bir fundamentalizmi savunmaları, bu kurumun işlevlerinden daha çok, demokratik sınırlılıkları üzerinden değerlendirilir. Ancak dünyada bugün, siyasal partiler, yalnızca demokratik siyasal sistemlerin ve rejimlerin bir parçası değildir. Hem demokratik rejimlerde hem de demokratiklikten uzaklaştıkça melez, yarı-melez, otoriter ve totaliter tüm siyasal rejimlerin birer parçası ve aracı olarak güncelliğinden ödün vermemektedir. İşte burada bu tip rejimlerin herhangi birinde siyasal popülizmin ve siyasal jingoizmin varabileceği sonuçları kestirmek pek mümkün olmasa da genelde olumlu yönde sonuçlar üretebildiğini söylemek bir o kadar güçtür.

Siyasal Popülizm

Siyasal popülizmin modern anlamda gelişimi, 19. ve 20. yüzyıllardaki tarımsal reform talepleri çerçevesinde şekillenen siyasal hareketlere koşut bir süreç göstermiştir (Hermet, 2013). Bu sürecin ilk örneklerinden biri Çarlık Rusya'sında görülmüştür. Nitekim 1860'lı ve 1870'li yıllarda ünlenen, toplumsal karşılığı genelde köylü-çiftçi sınıfı üzerinde anlam bulan ve sosyalist küçük bir burjuva topluluğu olan bu siyasal hareketin adı Narodnik'tir (Diaz-Polanco, 1982: 42). "Halkın Dostları" anlamına gelen Narodnik, o dönemlerde ülkeye hâkim olan siyasal otoritelere ve elitlere devrimin, gerçek halk olan köylü-çiftçi sınıfı üzerinden yapılabileceğini savunarak sosyalizmin itici gücünün proleterya (işçi sınıfı) değil, köy komünlerindeki yurttaşların olduğunu benimsemiştir (von Laue, 1954: 11-14).

1874 yılına gelindiğinde Narodnik Hareketi üyelerinin bir ayaklanma girişimi kanlı bir şekilde bastırılmış, 1879 yılında ise Narodnik'in şiddet yanlısı hizbi, parti kongresindeki bölünme ile Narodnaya Volya (Halkın İradesi) adıyla gizli bir örgüt haline dönüşmüş ve 1881 yılında Rus Çarı II. Aleksandr'ın öldürüldüğü suikastı düzenlemiştir (Lock, 1999: 23). Bu siyasal hareketin çeşitli hizipleri ortaya çıkmakla birlikte Sosyalist Devrimci Parti üzerinde oldukça etkili olmuş, daha sonraları aralarında Lenin'in de olduğu pek çok suikast girişiminde bu hareketin ve partinin mensupları ve taraftarları rol almıştır. Nihayetinde "gerçek halk" adına hareket eden ve reel-politik alan dışındaki ideallerle yükselme ve hedef belirleyen bu siyasal oluşum, 19. yüzyılın sonu, 20. yüzyılın başlarında çeşitli siyasal sorunlara neden olan bir popülist hareket olarak dünya siyasal tarihindeki yerini alabilmiştir (Fedotov, 1942: 28).

İkinci popülist siyasal hareket örneği olarak ise 1890-1900 yılları arasında Amerika Birleşik Devletleri'nde ortaya çıkan ve partileşen Halkın Partisi (The People's Party) gösterilebilir (Hicks, 1955: 1-9). ABD'deki Halkın Partisi aynı zamanda Popülist Parti ve Popülistler olarak da bilinen solcu bir siyasal parti olarak Güney ve Batı eyaletlerinde etkinlik göstermiş (Allcock, 1971: 372) ancak 1896 yılındaki başkanlık seçimlerinin ardından popülaritesini yitirmiştir. Halkın Partisi'nin kökenleri, bir tarım hareketi olan Çiftçi İttifakı'na (Farmers' Alliance) ve Dolar Partisi'ne (Greenback Party) dayanmaktadır (Hall ve Martin, 1934: 146-147; Ostler, 1995: 4). Çiftçi İttifakı adaylarının 1890 seçimlerindeki başarısı yeni bir parti oluşumunda her iki siyasal-toplumsal hareketi bir araya getirmiştir. Böylece kurulan Halkın Partisi, tekelci kurumsal ve finansal kesimin etkinliğini zayıflatarak küçük işletmeleri, çiftçileri ve işçileri güçlendirmeye yönelik popülist söylemlerle öne çıkmıştır. Parti, çiftçilerle toplu pazarlık, çiftçilere yönelik ayrı bir hazine planı, senatörlerin doğrudan seçilmesi gibi pek çok talebi güçlü bir şekilde savunmuştur. Halkın Partisi, 1892 ve 1896 yıllarında girdiği başkanlık seçimleri ile kendisinden önceki popülist siyasal hareketleri geride bırakacak bir performans gösterebilmiştir (Quinn, 2018: 6-15).

Halkın Partisi'nin öncülünü oluşturan Dolar Partisi'nin ise, Amerikan siyasal yaşamında ortaya çıkışı 1874 yılında olmuştur. Partinin 1873 ekonomik krizinin ardından temel hedefini Cumhuriyetçi Parti'nin siyasal hegemonyasına karşı sanayici ve bankacı tekellere karşı emekçi ve çiftçi kesimini kurtarma oluşturmuştur (Barjenbruch, 1977: 107-109). 1874 seçimlerinde Demokrat Parti ve Cumhuriyetçi Parti'den ayrı olarak ABD Kongre'sine 21 üyenin seçilebilmesinde önemli başarı sağlamıştır. Partinin en büyük başarısı 1880 yılında elde ettiği %3,3'lük yükseliş olmuştur. 1888 yılında fiilen sona eren partinin 1880 başkanlık seçimlerindeki adayı James B. Weaver'ın da olduğu pek çok üyesi daha sonra az evvel belirtilen meşhur popülist Halkın Partisi'ne katılmıştır. Bu partilerin Amerikan siyasal sisteminin hâkim iki partili sisteminin dışındaki çok partili ya da üçüncü partiler sistemi açısından en büyük etkinliği daha çok Demokrat Parti üzerinde gerçekleştiğini belirtmekte yarar bulunmaktadır. Bu noktada popülist siyasetin, en çok büyük iktidar partileri üzerinde zorunlu ya da dolaylı siyasal tercihler üzerinde etkili olabildiğini ayrıca göstermektedir.

Buraya kadarki iki ülke örneğindeki popülist partilerin yükselişi, tarım reformları ve gelir dağılımı eşitsizliği üzerinden siyasal alanda bir mücadele oluşturması yönüyle siyasal popülizmin oluşmadığını öne sürmek mümkün değildir. Bununla birlikte popülizmin,

ideolojik bir terim olarak sol ya da sağ bir ideoloji olarak tanımlanması konusundan literatürde fikir birliği olduğundan söz edilemez. Bu noktada popülizmin söylem ve hedefleri, sol ya da sağ bir siyasal ideoloji üzerinden herhangi bir ülkede herhangi bir bağlamda yükselebilir bir olgu olduğundan sol ya da sağ bir siyasal ideoloji olarak tanımlamak oldukça zorlaşmaktadır. Buna karşın somutlaştırılırsa; aşırı sol eğilimli siyasal partiler açısından popülizm, küresel sermayenin ya da baskıcı otoriter rejimlerin etkinliğini ve varlığının kırılmasında bir araç olarak belirirken, aşırı sağa yaklaştıkça din ve ırk temelli fundamentalizme ve jingoizme dönüşebilme potansiyeli taşıyabilmektedir.

Jingoist siyasal tavır/tutum, irticai bir popülizm olarak ortaya çıkabilme özelliği barındırır. Bu çerçevede ABD’de 1963-1967, 1971-1979 ve 1983-1987 yılları arasında görev yapan Alabama Valisi George Corley Wallace’dan bahsetmek iyi bir örnek olabilecektir. Demokrat Parti’nin en katı ayrımcı ve popülist görüşleri ile tanınan siyasetçilerinden olan Wallace, ırk ayrımının kaldırılmasına karşı çıkmış, 1963 yılındaki bir konuşmasında şimdi, yarın ve sonsuza kadar ayrımcılıktan yana olduğunu deklare etmiştir (Capehart, 2019; The Guardian, 2021). 14 Ocak 1963 tarihinde başladığı Alabama Valiliği görevinin ilk icraatlarından biri olarak Alabama Üniversitesi’nin giriş kapısında siyahi öğrencilerin kayıt olmasını ve üniversiteye girmesini engellemeye yönelik ırkçı-popülist siyasetinin ilk fiili uygulamasını gerçekleştirmiştir. Wallace, dönemin başkanı John Kennedy’yi, devleti, Martin Luther King ve komünistlere teslim etmek istediğini öne sürmüştür. Kimilerince bu sözleri ırkçılık ya da ayrımcılıktan daha çok Alabama’daki beyaz çoğunluğa yönelik bir popülist siyaset olarak değerlendirilmiştir (Britannica, 2020).

Wallace, sık sık federal hükümetin eyalet yetkilerini gasp ettiği söylemlerinin yanı sıra siyahlarla beyazların aynı okulda okumalarına karşıtlığı ile ırkçı muhalefetin sempatisini kazanmıştır. Esasında ilk ününü 1960 öncesi siyahların oy verme haklarına yönelik ayrımcılığa karşı kurulan Medeni Haklar Komitesi’ne karşı çıkması ile kamuoyunda gündeme gelen Wallace, ABD’de federal hükümetlerin ırkçılık ve ayrımcılıkla mücadele politikalarına karşın Güney eyaletlerinde öncü muhalif isimlerden biri olarak yer almış ve çeşitli kereler başkanlık seçimleri için mücadeleye girişmiştir. Aşırı popülist bir lider olan Wallace, 1972 yılında uğradığı suikasttan sonra ömür boyu belden aşağısı felçli olarak yaşamış, 1979’da Martin Luther King’in bir zamanlar kaldığı vaftiz kilisesini ziyaret etmiş ve ırk ayrımcılığı ile ilgili siyasal görüşünden rücu ettiğini kamuoyuna ilan etmiştir (The Guardian, 2021).

Yakın dönemli bir örnek olması açısından ABD tarihinin en popüler başkanlarından olan Donald Trump da popülist söylemleri ile Wallace’a benzetilmiştir. Üstelik Freedman’a göre (2020); Wallace, Trump’a benzetilemeyecek kadar, siyasal yaşamının son evresinde çeşitli eylemleri ile nedamet getirmiştir. Bu çerçevede Trump’ın bazı siyasal popülizme uygun söylemlerine ve uygulamalarına dikkat çekmek yerinde olabilecektir. Bunlar arasında Meksika sınırına duvar inşaatına başlanması, bazı Müslüman ülkelerden ABD’ye girişlerin yasaklanması, Paris İklim Anlaşması’ndan çekilme, siyahilere yönelik polis şiddetindeki söylemleri, Covid-19 salgınındaki “Çin virüsü” söylemi ile Dünya Sağlık Örgütü’nden çekilmesi gibi pek çok örnek sıralanabilir. Nitekim Trump’ın benimsediği siyasetin “popülizm” olarak tanımlanmasına yönelik görüş birliğinden bahsetmek mümkündür (Sayman, 2021).

ABD’de özellikle 2016 yılında Trump’ın seçilmesi ile kendini yeniden gösteren popülizm dalgasının, ABD açısından daha çok elitizm ve plüralizm karşıtlığı, ideolojik kafa karışıklığı ve halk iradesinin üstünlüğü gibi siyasal popülizmin pek çok özelliği üzerinden şekillendiği belirtilmektedir (Kurtbağ, 2020: 135). Trump’ın daha ilk olarak 2016 yılındaki başkanlık seçimleri sırasındaki kampanyasında kullandığı “Önce Amerika” ve “Yeniden Büyük Amerika” sloganları, ilk popülist siyasal söylemlerini oluşturmuştur (Karagül ve Engin Güder, 2020: 120). Trump, başkanlık görevine geldikten sonra iç siyaset ve dış siyaset alanındaki söylem ve uygulamaları arasında belirli farklılıklara dikkat çeken Aslan’a göre (2020), Trump ulusal alanda popülist, uluslararası alanda realist bir lider olarak Amerikan siyasal hayatındaki yerini almıştır. Nitekim Trump’ın Ortadoğu’dan askerlerini çekme kararları, Kasım Süleymani’nin öldürülmesi, Kudüs’e

büyükelçilik taşıma ve İsrail'in başkenti olarak tanıma, Kuzey Kore lideri ile görüşmeleri, göçmen karşıtı hedefleri Amerikan'ın dış siyasetinde Trump'ın vaat edip uyguladığı popülist-realist söylemleri olarak ifade edilebilir.

Tablo 1. *Popülist Siyasal Partiler, Popülist Liderler ve Popülist Siyasetlerinin İdeolojik Yönü*

ÜLKE	SİYASAL PARTİ	SİYASETÇİ	İDEOLOJİ
ABD	Cumhuriyetçi Parti	Donald Trump	Sağ
ABD	Demokrat Parti	Barnie Sanders	Sol
Almanya	Almanya için Alternatif Partisi (AfD)	Alexander Gauland	Sağ
Almanya	PEGIDA	Lutz Bachmann	Sağ
Avusturya	Özgürlük Partisi (FPÖ)	Anton Reinthaller	Sağ
Bolivya	Sosyalizm Hareketi	Evo Morales	Sol
Ekvador	Yurttaş Devrimi Hareketi	Rafael Correa	Sol
Filipinler	Demokrasi Partisi-Halkın Gücü (PDP-Laban)	Rodrigo Duterte	Sol
Fransa	Ulusal Cephe	Marine Le Pen	Sağ
Hollanda	Özgürlük Partisi (PVV)	Geert Wilders	Sağ
İngiltere	Bağımsızlık Partisi (UKIP)	Alan Sked	Sağ
İspanya	PODEMOS	Pablo Iglesias Turrión	Sol
İtalya	Özgürlük Halkı (PdL)	Silvio Berlusconi	Sol
Kanada	Reform Partisi (RPC)	Preston Manning	Sağ
Macaristan	JOBBIK	Victor Orban	Sol
Polonya	Hukuk ve Adalet Partisi (PiS)	Jarosław Kaczyński	Sağ
Venezüella	Birleşik Sosyalist Partisi (PSUV)	Nicolás Maduro	Sol
Yunanistan	Radikal Sol Koalisyon (SYRIZA)	Alexis Tsipras	Sol

Kaynak: Karagül ve Engin Güder, 2020: 116-117'den yararlanılarak hazırlanmıştır.

Tablo 1.'de siyasal popülizmin ağırlıklı olarak Amerika ve Avrupa kıtalarındaki örneklerinden yer verilmiştir. Bu örneklerde çeşitli siyasal eğilimler içerisinde popülizmin çıkabileceği açıkça görülmektedir. Nitekim siyasal partiler ve siyasal liderler açısından popülist vaatler ve söylemler, toplumu mobilize etme ve/veya kutuplaştırma amacına hizmet eden bir yön taşımaktadır. Kuşkusuz modern dünyada her ülkenin kendine özgü toplumsal ve siyasal şartları içerisinde belirli bir zümre tarafından toplumun gerçek menfaatlerinin ve olması gerektiği düşünülen yüksek ideallerinin baskılandığını ifade eden popülizm, siyasal ve felsefi pek çok özellik ihtiva etmektedir (Tarchi, 2013). Bu açıdan siyasal popülizm, siyaset biliminin önemli konularından biri olmayı devam ettirecektir.

Özünde popülizmde toplumsal ayrışma kodlarındaki temel dinamiklerden ya da belirli ulusal temalardan hareketle yozlaşmış siyasal düzen ve iktidar tekeline karşı bir duruş gösterilmektedir. Bu duruş sahibi popülist siyasal oluşumlar, “tüm topluma hitap ettikleri” kabulünü genelde iddia ederler. Bu yönüyle de esasında siyasal popülizm, aynı zamanda soyut ve belirsiz bir anlam dünyasına tekabül etmektedir. Daha açık bir ifadeyle ülkelerin tarihsel-siyasal gelişimleri ile sosyo-psikolojik boyutları arasında çeşitli anlamlara bürünmektedir. Bu anlamların içerisinde doğan pek çok terimden biri olarak “jingoizm”e özel bir yer vermek bu çalışmanın özgünlüğü açısından da kayda değer olacaktır.

Jingoizm

Bir ülkenin ulusal kamuoyunu etkileyen dinamiklerin sert ve keskin iç ve dış siyaset tasavvurları çerçevesinde ortaya çıkan siyasal söylem ve tutumlarının, popülist-ötesi bir hal almasıdır (Ostler, 1995: 1). Daha açık bir ifadeyle siyasal alanda etkinlik oluşturan toplumsal muhalefet ve/veya siyasal partilerin çeşitli kaygılar ve ideolojik arka planlar çerçevesinde ülkelerin hem iç hem dış siyasetlerine yönelik saldırgan ve fundamentalist politika benimsenmesi yönündeki talepleri ve hedefleri, jingoizmdir. Bu tür bir aşırı vatanseverlik temelli siyasal tutum ve ideoloji halini benimseyen kişiler ve kurumlar ise “jingoist” olarak adlandırılabilir. Terim, aynı zamanda bu tür ideolojik tutum içerisindeki bireylerin, toplumların ya da organize oluşumların eleştirilmesine yönelik suçlayıcı yahut odak gösterici bir yön üzerinde kullanıldığı belirtilebilir. Bu yönüyle terimin, siyasal bir ideoloji olarak eleştirel yönleri kadar etiketleştirici bir yönü de bulunmaktadır.

Jingoizm, siyasal popülizm olgusunun ideolojik bir bağlamında yer almaktadır (Slater, 1996: 674). Bu açıdan “popülist bir ideoloji” eleştirisine dayalı bir kavram özelliği taşımaktadır. Bununla birlikte jingoizm, kavgacı bir ulusçuluk tutumu ya da toplumun veya bireylerin, kendi ulusunun ve ülkesinin veya ait olduğu değer ve kutsalların mutlak doğruluğuna ve erdemine sırf kendisine ait olgular olması nedeniyle körü körüne bir bağlılığı ifade etmektedir. Britannica Ansiklopedisi’nde (2019) terimin anlamı hakkında şu ifadeler yer almaktadır: “*Terim, esasında aşırı veya rasyonel olmayan vatanseverliği ifade eden Fransızca bir kelime olan şovenizm ve şovenizmin anlamları ile yaklaşık olarak eşdeğer bir kavramdır. Terim, İngiltere’nin Akdeniz filosunun Rusya’yu dizginlemek üzere Gelibolu’ya gönderildiği ve savaş ateşinin yükseldiği bir dönemde İngiltere’de ortaya çıkmıştır.*” Bu bağlamda terimin ortaya çıkışı konusunda genel kabul, 1877-1878 yılları arasındaki meşhur “93 Harbi” sırasında İngiltere’de eğlence kulüplerinde söylenen bir şarkı nakaratında yer alan “jingo” kelimesine dayandırılır. Şarkının ilgili mısralarından bir kesit şu şekildedir (Crowley, 1914: 1):

*We don't want to fight yet by Jingo if we do,
We've got the ships, we've got the men, And got the money too!
We've fought the Bear before, and while we're Britons true,
The Russians shall not have Constantinople.*

--

*Savaşmak istemiyoruz ama Jingo adına eğer istersek
Gemilerimiz var, silahlarımız var, paramız da var
Ayı ile daha önce de savaştık ve biz gerçek Britonlar olduğça
Ruslar Konstantinopolis'i alamayacaklar*

Yukarıdaki şarkının bestelenip söylendiği sıralarda İngilizler, Hindistan’a erişimlerini korumak üzere Rusları engelleme yönünde olduğça kararlı olmuşlar, Rusların Ayastefanos Antlaşması ile amaçlarına yaklaşmalarına karşın İngilizler, diplomatik baskı ve savaş tehdidi yoluyla Rusları geri püskürtmeyi başarabilmişlerdir. Yukarıdaki mısralarda geçen Ayı’dan kasıt da Ruslardır. Diğer yandan yukarıdaki mısralarla ilgili olarak Benlisoy (2016) şu bilgileri vermektedir:

“(...) Şarkı bu dönemde tam bir “hit” olur ve savaş taraftarlığının bir sembolü haline gelir. Öyle ki, Viktorya çağı müzikhollerinin “starı” olan ve bu şarkıyla ününe ün katan G. H. MacDermott, gelecekte VII. Edward olarak tahta çıkacak Wales Prensi’nin huzurunda gerçekleştirilen özel bir dinletide bu şarkıyı seslendirir. Şarkıdaki “Jingo adına” ifadesi, “İsa (Jesus) adına” anlamına gelir. Şarkıyla özdeşleşen bu tabiri, radikal gazeteci ve siyasetçi George Holyoake, Daily News gazetesine 13 Mart 1878 tarihinde yazdığı savaş karşıtı bir mektupta “jingoizm” olarak değiştirip bir siyasal niteleme haline getirir. O tarihten itibaren “jingoizm”, aşırı milliyetçilik ve özellikle savaş taraftarlığı ya da savaş kışkırtıcılığı ile eşanlamlı olarak kullanılmaya başlanır.”

Kelimenin ortaya çıkışı 19. yüzyılın sonlarındaki bir savaş döneminde ikiye bölünen İngiliz kamuoyunda aşırı milliyetçi ideallerle vuku bulmuştur. Buna karşın günümüzde yalnızca iç çatışma, sınır ötesi operasyonlar ve savaş halleri dışında da çeşitli ülkelerde siyasal partilerin ve siyasetçilerin dilinde pek çok siyasal olay karşısında bu anlayışın kendine yer bulabildiğini söylemek mümkündür. Bu yönüyle hem iç siyasetin hem de dış siyasetin bir tarzı ya da ideolojik tutumu haline dönüşebilmektedir. Bu açıdan ülkelerin genelde siyasal coğrafyalarındaki çatışma süreçleri, işgal gibi emperyal zapt anlayışları, fetih gibi kutsal idealleri, askeri ve siyasal yöntemlerle bir siyaset anlayışının kamusal bir heyecan ya da coşku içerisinde sürdürülebilir kılınması arzu edilebilir. Böylesi bir yaklaşımda saldırgan bir siyaset anlayışı, geniş bir kamuoyunu kazanma söylemi ile anlam kazanmaktadır.

1923-1932 yılları arasında İtalya-Senusi Savaşı’nda faşist İtalyan yönetiminin, İtalya kamuoyunu jingoist söylemlerle kontrol altına alarak yürüttüğü kanlı savaşın yaşadığı süreç oldukça kayda değer bir örnekliktir. Üstelik bu tür süreçlerin bir parçası olarak Benito Mussolini, 1935 yılında İngiltere’yi Etiyopya’yı işgal etmekle tehdit ettiğinde İngiliz çizgi roman dergisi Punch bir parodi yayınlayarak şu ifadelerle yer vermiştir (Stephens, 2013):

We don't want you to fight but by Jingo if you do,

We will probably issue a joint memorandum suggesting a mild disapproval of you.

--

Savaşmanı istemiyoruz ama yaparsan Jingo adına,

Muhtemelen, sizi hafif bir şekilde onaylamadığınızı gösteren ortak bir muhtıra yayınlayacağız.

Esasında jingoizmin temel amaçlarından biri, kamuoyunun tahrik edilmesidir (Mumcu, 2018). Bu tahrik süreci, siyasal partiler, siyasal kişilikler ve siyasal ideolojiler üzerinden şekillenebilir. Özellikle siyasal iktidarı güçlü bir şekilde kontrol altında tutan hegemonik bir parti rejiminde ya da şahıs otoriteryenizmlerinde hükümet ve/veya devletin birlikte benimsediği ve kamuoyunun tek taraflı ve geniş bir şekilde dayattığı ve kabulüne yönelik tüm araçları kullanabildiği bir süreci içermektedir. Bu süreçlerde “devlet bekası”, “halkın yüksek idealleri”, “kadim devlet tasavvuru”, “devlet ebed-müddet”, “halkın gerçek menfaatleri”, “ulusal çıkarlar”, “kutsal değerler”, jingoizm adına gündeme gelebilmektedir. Bu açıdan jingoizm özellikle ulusal ve milli idealler çerçevesinde kendi ülkesini ya da milli menfaatlerini diğer tüm ülkelerden üstün görme amacını da barındıran bir tür aşırı milliyetçi ve aşırı popülist bir siyaseti ifade etmektedir (Shen ve Shang, 2020). Hal böyleyken jingoizm, aynı zamanda bir kimlik siyaseti (etnik, dinsel vb.) ideolojisidir.

Jingoist Partiler ve Jingoist Siyaset

Jingoist siyasal söylemlerle popülist söylemler arasında ciddi benzerlikler bulunmaktadır. En genel deyimle popülizm, jingoistiktir (Slater, 1996: 674). Buradaki ince ideolojik ayırım, popülizmin daha ötesinde vatansever temelli saldırgan siyasal uygulamalara salık veren söylemlerdir. Buna karşın jingoizm, yalnızca faşist rejimlerde görülen bir popülist ideolojik söylem değildir. Bu söylem biçimi demokratik siyasal rejimlerde ve sistemlerde de kendine yer bulabilmektedir. Üstelik jingoizmi doğrudan kabullendiğini deklare eden siyasal liderlere rastlamak mümkündür. Örneğin ABD Başkanlarından Theodore

Roosevelt, 23 Ekim 1895 tarihinde New York Times'a yazdığı bir makalede şu ifadeleri kullanmaktadır: “*Jingoizm hakkında pek çok şey konuşuluyor. Eğer jingoizm, Amerikalıların kararlılık ve sağduyuyla yabancı güçlerin haklarımıza saygı göstermesini sağlayacak bir politikayı yürütmelerini ifade ediyorsa o zaman biz jingoistiz.*”

Jingoist partiler ya da önderler, popülist-realist özellikler taşıyabilirler. Bunun temel nedeni saldırgan bir siyaseti savunan partiler ve liderler, “yalnızca söylemde kalma” ve “söylem-uygulama birlikteliğini gerçekleştirme” şeklinde iki temel sonuç üretebilmektedir. Diğer yandan jingoist partileri ve jingoist liderleri, 20. yüzyıl dünya siyasi tarihinin ilk yarısında bolca rastlamak ve örneklendirmek mümkündür. Özellikle Avrupa kıtası en belirgin örnekleri göstermesi açısından önem arz etmektedir. I. ve II. Dünya Savaşları'nda pek çok Avrupa kentinde başka bir ülkenin işgal edilmesine yönelik söylemler ve hedefler, meydanlarda coşkuyla kutlanabilmektedir. Kuşkusuz bu dönemlere dair sayısız örnek gösterilebilir. Ancak jingoizmi en iyi tanımlayabilecek “jingoist popülizm” örneği olarak Hitler Almanya'sını vermek uygun olacaktır.

İlk olarak Alman kamuoyuna jingoizmi benimseten ve jingoist söylemlere meşruiyet alanı açan, 1920 yılında anti-semitist, anti-kapitalist ve anti-marksist olarak etnik milliyetçilik üzerine ideolojisini temellendiren Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi'ni (NSDAP) örneklendirmek gerekecektir. Gizli bir polis olarak partiyi raporlamak üzere işe giren Adolf Hitler, çok kısa süre içerisinde partiye sempati duymaya başlayarak önce üye olmuş, ardından 1921 yılında parti genel başkanlığına kadar yükselmiştir (Orlow, 1995: 212-216). Hitler, 1923 yılında partinin silahlı kanadını harekete geçirerek eski bir general öncülüğünde Bavyera Eyaleti'nde 1923 yılında ayaklanma çıkartmış ancak darbe girişiminin başarısızlıkla sonuçlanmasının ardından Hitler, dokuz ay hapis kalmıştır (Bendersky, 2014: 16-24). 1924 yılında serbest kaldıktan sonra partiyi hedefleri için oldukça erken bir dönem gördüğünden yasal süreçleri takip etmeye yönelik ajandasını uygulamaya koymuştur.

1924-1928 yılındaki seçimlerde en yüksek %6,5'e ulaşabilen Hitler'in Nazi Partisi, 14 Eylül 1930 tarihinde “Biz özgürlük ve ekmek istiyoruz” seçim sloganı ile Alman federal meclisi Reichstag seçimlerinde oy oranını %18,3'e yükseltmiştir (Gonschior, 2005). Hitler'in bu başarısında, on yıl boyunca Almanya'da barlarda başlayan ve meydanlarda devam eden Alman ülkesinin 1918 yılındaki yenilgisini kabul etmeyen söylemleri ile Alman toplumuna büyük Almanya vaadi ile ulaştığını söylemek yanlış olmayacaktır. Hitler ve partisi, 31 Temmuz 1932 tarihinde parlamento seçimlerinde aldığı %37,4, ardından 5 Mart 1933 tarihli seçimlerde aldığı %43,9 oy oranları ile tek başına iktidara gelmiştir. Artık 1933 yılı Hitler'in ve partisinin popülist siyasetine jingoizmin de katılacağı yeni bir dönem başlamıştır. Bu tarihten 1945 yılına kadar artık Almanya'nın tek yasal partisi Nazi Partisi, tek siyasi lideri ise Adolf Hitler olmuştur (Bendersky, 2014: 149-200).

Hitler, tek başına iktidara geldiği seçimlerden yalnızca dokuz ay sonra ülkedeki tüm siyasi partileri yeni bir Almanya yaratma süreci gerekçesiyle kapattırmıştır. 2 Ağustos 1934 tarihinden itibaren ise Almanya'nın hem şansöyesi hem de cumhurbaşkanı olmuştur. Üstüne meşhur Joseph Goebbels'in Propaganda Bakanı olması ile başlayan Hitler'in rejimi, ülkede Alman milletini yücelten bir siyasete Alman toplumunu ve Alman kamuoyunu büyük ölçüde hazırlayabilmiştir. Bu süreçte iç siyasi alanda Yahudilere ve diğer muhaliflere yapılan her türlü muameleye Alman ulusunca kabul alanı oluşturulurken, diğer yandan dış siyaset alanında her türlü işgal ve savaş çağrısına meşruiyet zemini sağlanabilmiştir. Nitekim Hitler dönemi Almanya'sında Avusturya, Belçika, Britanya, Çekoslovakya, Danimarka, Fransa, Hollanda, İtalya, Norveç, Polonya ve Sovyetler Birliği olmak üzere on bir ülke toprakları işgal edilmiştir. Bu sürece ise “jingoistic Pan-Germanism” adı verilmiştir (Bailer, 1998: 169). İşte Alman Nazi Partisi'nin ve Hitler siyasi kişiliğinin popülizmle başlayan ardından şovenizm/jingoizm ile devam eden siyasetinin özeti böylece ifade edilebilir.

Öte yandan daha yakın siyasi tarih açısından çalışmanın bu kısmını üç ülkeden üç siyasi parti ve üç siyasi liderin belirgin bir popülist-jingoist siyasi kurum ve aktörler

olarak örneklendirilebileceğini öne sürmek mümkündür. Bunlardan ilki, Saddam Hüseyin ve Baas Rejimi ile Kuveyt İşgali; ikincisi, George Bush ve Cumhuriyetçi Neo-Con'lar ve Afganistan-Irak işgalleri; üçüncüsü en güncel örnek olarak Benjamin Netanyahu ve partisi Likud ile Filistin topraklarındaki her türlü saldırgan siyaseti. Tüm bu örnekler, aynı zamanda popülist söylemleri aparat olarak kullanabilen siyaset liderlerin siyaset jingoizm ve jingoist kamuoyu oluşturma için çaba gösterdikleri ve çeşitli derecelerde başarabildikleri birer tecrübe örnekleri olarak değerlendirilebilir.

İsrail'de uzun yıllar başbakanlık görevini yürüten Benjamin Netanyahu ve partisi Likud'un popülist siyaset anlayışın en önemli aktör ve kurumları olduğu konusunda İsrail kamuoyunda da kabul gören pek çok görüşe rastlamak mümkündür (Shalev, 2020; Rogenhofer ve Panievsky, 2020: 1395-1397). Nitekim Netanyahu ve partisi Likud'un kurduğu aşırı sağ koalisyon, Filistinliler ile uzlaşılan konuları bozduğu gibi tarihsel çatışmalardan yararlanılarak siyaset popülist bir söylem, İsrail kamuoyunda kolaylıkla kendine kabul alanı bulduğu belirtilmektedir (Aytürk, 2020). Bununla birlikte 2009 yılından 2021 yılına kadar İsrail Başbakanı olan Netanyahu, ülke tarihinin en siyaset sağ çizgisine yönetim paradigmasına kaydırmış, tüm bu süreci ise dünyanın en önde gelen popülist liderleri tarafından kullanılan bir dizi siyaset taktikle sürdürmüştür (Leslie, 2017: 75).

İsrail temelde bir ulus devlet ve Netanyahu ise tipik bir popülist siyaset lider olarak siyaset tarihinde yerlerini almışlardır. Netanyahu'nun uzun yıllar başbakan olabilmesi için kurduğu aşırı sağ koalisyon, toplumdaki kutuplaşma sürekli güncel tutmayı uzun süre başarmıştır. Netanyahu'nun bu başarısında ülkedeki ekonomik refahın artması ve benimsediği güvenlikçi ve jingoist siyasetin önemli bir etkisi bulunmaktadır. Netanyahu, İsrail toplumu ve siyasetindeki davranış biçimlerini iyi bilen bir siyasetçi olarak ortaklarını da mutlu eden bir anlayışla 2018 yılındaki "Ulus Devlet" Kanunu çerçevesinde Arapça'nın İbranice ile birlikte ülkede resmi dil olma statüsünü kaldırabilmiştir (Aytürk, 2020). 18 Temmuz 2018 tarihinde İsrail parlamentosu Knesset'te 55'e karşı 62 oyla ilgili yasa kabul edilmiştir. Oylamadan sonra konuşma yapan Netanyahu, "*Bu, Siyonizmin* ve İsrail Devleti'nin tarihinde bir dönüm noktasıdır.*" ifadelerini kullanmaktan çekinmemiştir (Lis ve Landau, 2018).

İsrail, 1920'li yıllardan başlayan ve 1948 yılındaki devlet ilanından bu yana uzun yıllar çatışma alanına hapsolmuş, her tarafı düşmanlarla çevrili ve bastırılmış bir topluma hükmeden bir ülkedir. Netanyahu hükümetinin popülist taktikleri ve söylemleri, İsrail içerisinde "gerçek halk" ile gerçek olmayanlar üzerinden bir popülizme dayanmıştır (The Economist, 2019). Böylece liberal demokrasinin, yalnızca Likud Partisi ve etrafındaki kitleye hak ve ayrıcalıkları tanımaktan çekinmediği, muhaliflerinin ise "hain" ve "düşman" olarak kategorize edildiği bir popülist demokrasiye hizmet ettiği görülmüştür. 1980'li yıllardan itibaren neo-liberal ekonomik politikaları uygulamaya başlayan Likud Partisi, İsrail'de bir yandan Yahudi yerleşimlerinde yardım ödenekleri gibi refah devleti ayrıcalıklarını yaşatma amacı gütmüştür. Üstelik Netanyahu ile Likud Partisi, ekonomik açıdan dezavantajlı topluma (yani gerçek halka), yozlaşmış bürokrasi ve sendikaları hedef göstererek bir tür vesayetçi kurumlara işaret edebilmiştir. Hatta Netanyahu, 2015 yılındaki seçim kampanyasında ülkedeki sendikaları, Hamas'la işbirliği yapan düşmanlar olarak nitelemiş ve muhalefeti gerçek İsraili olmamakla itham edebilmiştir (Kaufman-Cohen, 2020).

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Demokratik, yarı-demokratik, yarışmacı otoriter rejimlerde sıklıkla örneklerinin görülebildiği popülist siyaset, yakın dünya siyaset tarihinde çeşitli siyaset partiler ve siyaset liderler öncülüğünde geniş bir kamuoyu oluşturabilmiştir. Bu süreçlerde hem iç hem dış düşmanlara karşı bir jingoist siyaset tutum benimsenebilmiştir. Bu noktada çalışmada popülistler ve jingoistler açısından pek çok benzerlik tespit edilmiştir. Bunlardan birkaçına özel temasta bulunmak gerekmektedir. İlki, popülistler de

* Siyonizm, etnik temelli bir dinsel kimlik siyaseti ve ideolojisi olarak, jingoist özellikleri güçlü bir şekilde

taşır.

jingoistler de otoriter eğilimlere yakın olabilmektedir. Daha açık bir ifadeyle bu potansiyel, bu tip siyasal tutumlar içerisinde hep var olma kapasitesine sahiptir. İkincisi popülist siyaset, demokratik siyasal rejimlerde her süreçte gündeme gelebilmektedir. Ancak jingoist siyaset, demokratik rejimlerde emperyal savaş dönemlerinde ya da devlet ve ulus çıkarları çerçevesinde daha çok gündeme gelebilmektedir. Üçüncüsü popülizm, siyasal partiler ve siyasal liderler açısından bir sonraki seçimlere “daha iyi vaatler sunabildiğine inanılan” yatırım amaçlı söylemler olarak kendine yer bulabilmektedir. Jingoizm ise, siyasal partiler ve siyasal liderler açısından bir sonraki seçimlere ağır kutuplaşma ortamından güç devşirme amacına dönüşebilmektedir.

Popülizm, jingoist siyasal anlayışa kapı aralama potansiyelini güncel tutabilme özelliğine sahiptir. Üstelik bu durum yalnızca otoriter-totaliter rejimlerde değil demokratik siyasal rejimlerde de kendine yer bulabilmiştir. Nitekim İsrail’de Netanyahu, demokratik bir parlamenter rejimde tam bir popülist siyasal anlayışı takip etmiş ve partisi ile birlikte jingoist siyasal bir tutum ve kamuoyu oluşturma çabası gösterebilmiştir. Bu yönüyle 20. yüzyılda Adolf Hitler ve Nazi Partisi’nin, 21. yüzyılda Benjamin Netanyahu ile Likud Partisi’nin, popülist ve jingoist siyasal ideolojinin en iyi örnekleri olduğu görülmektedir. En güncel örnek olarak Netanyahu ve aşırı sağ koalisyon partilerinin oluşturduğu siyasal iktidarı, Filistinlilere yönelik saldırgan tutumu, Golan Tepelerinin işgaline yönelik meşruiyet söylemleri ve Filistin topraklarının her geçen gün Yahudi yerleşimlerine dönüştürülmesi ile popülist-realist siyaseti, jingoist bir siyasal paradigma ile perçinlenebilmiştir. Nihayetinde siyasal popülizm literatüründe göz ardı edilen bir olgu olarak “jingoizm”, siyasal popülizm-siyasal partiler-siyasal liderler çerçevesinde daha fazla çalışılmayı gerektirmektedir.

KAYNAKÇA

- Allcock, J. B. (1971). Populism: A Brief Biography. *Sociology*, 5 (3), 371-387.
- Aslan, A. (2020, 16 Kasım). ABD’nin son popülist-realist başkanı Trump mı?. Anadolu Ajansı, 17 Kasım 2020 tarihinde <https://www.aa.com.tr/tr/abd-baskanlik-secimleri-2020/abd-nin-son-populist-realist-baskani-trump-mi/2045373> adresinden erişilmiştir.
- Aytürk, İ. (2020, 12 Temmuz). Netanyahu diğer popülist liderlerden farklı olarak..., Röportaj. Arın Demir, 25.11.2020 tarihinde <https://daktilo1984.com/roportajlar/ilker-ayturk-netanyahu-diger-populist-liderlerden-farkli-olarak-populizmle-ekonomik-basarisizliklari-kapatmaya-calismiyor-aksine-ekonomik-basarihari-populizm-ile-destekliyor/> adresinden erişilmiştir.
- Bailer, B. and Neugebauer, W. (1998). The FPÖ of Jörg Haider – Populist or Extreme Right-Winger?. *Women in Austria* (164-173). Eds. G. Bischof, A. Pelinka, E. Thurner, *Contemporary Austrian Studies*, Vol. 6, New Brunswick.
- Barjenbruch, J. (1977). The Greenback Political Movement: An Arkansas View. *The Arkansas Historical Quarterly*, 36 (2), 107-122.
- Bendersky, J. W. (2014). *A Concise History of NAZI Germany*. Fourth Edition, London: The Rowman & Littlefield Publishing Group, Inc.
- Benlisoy, F. (2018). Musul ve “jingoizm”. 25.11.2020 tarihinde <https://baslangicdergi.org/musul-ve-jingoizm-gemilerimiz-de-silahlarimiz-da-paramiz-da-var/> adresinden erişilmiştir.
- Berkes, N. (1946). *Siyasi Partiler: İngiltere, Amerika, Fransa ve Almanya*. İstanbul: Yurt ve Dünya Yayınları.
- Britannica (2019). Jingoism. Retrieved from <https://www.britannica.com/topic/jingoism> on 20.10.2020.
- Britannica (2020). George Wallace. The Editors of Encyclopaedia Britannica, Retrieved from <https://www.britannica.com/biography/George-C-Wallace> on 20.10.2020.

- Capehart, J. (2019). How segregationist George Wallace became a model for racial reconciliation: 'Voices of the Movement' Episode 6. The Washington Post, 16 May 2019, Retrieved from <https://www.washingtonpost.com/opinions/2019/05/16/changed-minds-reconciliation-voices-movement-episode/> on 22.11.2020.
- Crowley, A. (1914). Chants Before Battle. The English Review, August, 1-7.
- Diaz-Polanco, H. (1982). Indigenismo, Populism, and Marxism. Latin American Perspectives, 9 (2), 42-61.
- Engelmann, F. C. (1957). A Critique of Recent Writings on Political Parties. The Journal of Politics, 19 (3), 423-440.
- Fedotov, G. P. (1942). The Religious Sources of Russian Populism. The Russian Review, 1 (2), 27-39.
- Freedman, S. G. (2020). Stop comparing Trump to the infamous racist George Wallace. It's unfair to Wallace. The Guardian, 22 June 2020, Retrieved from <https://www.theguardian.com/commentisfree/2020/jun/22/trump-george-wallace-samuel-freedman> on 24.11.2020.
- Gonschior (2005). Das Deutsche Reich Reichstagswahl 1930. Retrieved from <http://www.gonschior.de/weimar/Deutschland/RT5.html> on 10.06.2020.
- Hall, C. R. and Martin, R. C. (1934). The People's Party in Texas: A Study in Third Party Politics. Political Science Quarterly, 49 (1), 146-147.
- Hermet, G. (2013). Foundational Populism. Eds. S. Gherghina, S. Mişcoiu and Sorina Soare, Contemporary Populism: A Controversial Concept and Its Diverse Forms (84-113), Cambridge Scholars Publishing.
- Hicks, J. D. (1955). The Populist Revolt: A History of the Farmers' Alliance and the People's Party. Minneapolis: The University of Minnesota Press.
- Karagül, S. ve Engin Güder, B. (2020). Dış Politikada Popülist Söylem ve Girişimler: Trump Siyaseti ve Brexit Süreci. Troyacademy Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt. 5, Sayı. 1, ss. 109-133.
- Kaufman-Cohen, J. (2020, 9 September). Netanyahu and Populism. Retrieved from <https://www.studentisraelity.com/post/netanyahu-and-populism> on 25.12.2020.
- Kurtbağ, Ö. (2020). ABD'de Yükselen Popülist Dalga ve Trumpizm: Neoliberal Küreselleşme, Ekonomik Kriz, Siyasetin İşlevsizleşmesi ve Elitizme Karşı Bir Geri Tepki mi?, Akademik Bakış, Cilt. 13, Sayı. 26, ss. 135-164.
- Leslie, J. G. (2017). Netanyahu's Populism: An Overlooked Explanation for Israeli Foreign Policy. SAIS Review of International Affairs, 37 (1), 75-82.
- Lichtheim, G. (1965). Social Democracy and Communism: 1918-1968. Communist Affairs, 3 (1), 5-30.
- Lis, J. and Landau, N. (2018, 19 July). Israel Passes Controversial Jewish Nation-state Bill After Stormy Debate. Haaretz, Retrieved from <https://www.haaretz.com/israel-news/israel-passes-controversial-nation-state-bill-1.6291048> on 19.11.2020.
- Lock, G. (1999). Ringing the Changes: Mutations in the Idea of Political Change. K. van Kersbergen, R. H. Lieshout and G. Lock (Eds.), Expansion and Fragmentation: Internationalization, Political Change and the Transformation of the Nation State (23-42), Amsterdam University Press.
- Mumcu, U. (2018). Jingoizm. Cumhuriyet, 27 Ocak 2018, 05.11.2020 tarihinde <https://www.cumhuriyet.com.tr/yazarlar/ozgur-mumcu/jingoizm-914057> adresinden erişilmiştir.

- Orlow, D. O. (1965). The Organizational History and Structure of the NSDAP, 1919-23. *The Journal of Modern History*, 37 (2), 208-226.
- Ostler, J. (1995). The Rhetoric of Conspiracy and the Formation of Kansas Populism. *Agricultural History*, 69 (1), 1-27.
- Özdemir, E. ve Atılğan, G. (2018). Siyasal Partiler. (Eds. G. Atılğan, E. A. Aytekin), *Siyaset Bilimi: Kavramlar, İdeolojiler, Disiplinler Arası İlişkiler* (239-251). 7. Basım, İstanbul: Yordam Kitap.
- Quinn, D. (2018). From the People's Party to President Trump: Populism in the U.S. Retrieved from <https://core.ac.uk/download/pdf/235416362.pdf> on 12.12.2020.
- Rogenhofer, J. M. and Panievsky, A. (2020). Antidemocratic populism in power: comparing Erdoğan's Turkey with Modi's India and Netanyahu's Israel. *Democratization*, 27 (8), 1394-1412.
- Sayman, Y. (2021). Mr. Trump ve popülizm. *Evrensel*, 10 Ocak 2021, 10 Şubat 2021 tarihinde <https://www.evrensel.net/yazi/87915/mr-trump-ve-populizm> adresinden erişilmiştir.
- Shalev, C. (2020, 28 September). COVID-19 Failure of Right-wing Populists Like Trump and Netanyahu Hardly a Coincidence. *Haaretz*, Retrieved from <https://www.haaretz.com/israel-news/.premium-covid-19-failure-of-right-wing-populists-like-trump-netanyahu-hardly-a-coincidence-1.9188711> on 02.01.2021.
- Shen, W. and Shang, C. (2020). Conceptualizing Unilateralism, Fragmentationism And Statism In A Populism Context – A Rise Of Populist International Law?. *Braz. J. Int'l L.*, 17 (2).
- Slater, J. (1996). Professionals against Populism: The Peres Government and Democracy. *The American Political Science Review*, 90 (3).
- Stephens, B. (2013, 27 August). Target Assad. *The Wall Street Journal*, Retrieved from <https://www.wsj.com/articles/SB10001424127887323407104579036740023927518?KEYWORDS=opinion+attack+bashar+assad> on 01.06.2020.
- Tarchi, M. (2013). Populism and Political Science. Eds. S. Gherghina, S. Mişcoiu and Sorina Soare, *Contemporary Populism: A Controversial Concept and Its Diverse Forms* (114-139), Cambridge Scholars Publishing.
- The Economist (2019, 30 March). Binyamin Netanyahu: a parable of modern populism. Retrieved from <https://www.economist.com/leaders/2019/03/30/binyamin-netanyahu-a-parable-of-modern-populism> on 28.12.2020.
- The Guardian (2021, 8 February). George Wallace, segregationist Alabama governor, loses university honor. Retrieved from <https://www.theguardian.com/us-news/2021/feb/08/george-wallace-alabama-governor-segregation-forever-university-building> on 10.02.2021.
- The New York Times (1895, 24 October). For an honest election. Retrieved from <https://timesmachine.nytimes.com/timesmachine/1895/10/24/106070065.pdf> on 10.06.2020.
- Von Laue, T. H. (1954). The Fate of Capitalism in Russia: The Narodnik Version, *The American Slavic and East European Review*, 13 (1), 11-28.